

Ν. Ε. Εσείς πόνετε γὰρ λαϊμόσας τὸν κόσμον... καὶ δὲ μὲς ἀγνῆτε· κ' ἐμὰς νὰ ζήσωμε! Εσείς ὁπρὺ πολεμᾶτε ν' ἀνοίξετε τὰ μάτια τοῦ Ανεμογιάννη, γιὰ νὰ γῇ ὁ κόσμος!... Μὰ, στὴ σκάσησας, δὲν τὸ πι- τυγένετε. Διαβάσετε τὴν ἱστορίαν, καὶ θέλ' εἰδέιτε ποῦ πάντα εὐρεθῆκαν ἄθροποι σὰν ἐσὰς ὅπου ἐπασχίσανε ν' ἀνοίξουν τὰ μάτια τοῦ Ανεμογιάννη, καὶ νὰ χαλά- ρουνε τὰ συμφέροντα τῆς ἀνώτερης τάξης· μὰ, στὸ πῖ- σματους· κ' ἐκείνῳ, ὁ Ανεμογιάννης τοῦς ἐκθέσας πάντα, κ' ἐνάσθηκε μ' ἐμὰς ὅπου τὸν ἐγγελοῦσαμε, ἐναν- τίονσας. Ἔτσι τὰ ἐδιόρισε ἡ φύση, κ' ὅσα κ' ἂν κάνετε εἰν' τοῦ κάκου. Ἡ φύση θέλει τοῦ, ἐμεῖς ὅπου ἔχουμε

περισσότερο νοῦ, νὰν τότε γελοῦμε, ἐτοῦτο τὸ γαῖδαρον τὸν ὄγλο, καὶ νὰν τότε τρώμε . . . . Ἐτοῦτο, τὸ θέλ' ἡ φύσις, καὶ τὸ θέλει καὶ ἐκεῖνος . . . .

Σαρ. Ἡ διακολούθησις ἡ δίκης τὸ θέλει, καὶ ἐγὼ σ' ἀφ' ἡνὶ γαῖᾳ, Προσέστημι.

Τὸ ἐπόμενον μᾶς κοινοποιεῖται. Πολλοὶ θαυμάτουσιν ἰσως, ἐκλαμβάνοντες αὐτὸ ἐκ πρώτης ἀφειρηρίας ἀλλότριον ὄλως τῆς Διασπολότητος μας, ἂν μετὰ προσοχῆς ὁμῶς καὶ εὐσυνειδήτως τὸ ἀναγνώσωνιν. Θέλουν πεισθῆ, εὐελπίσμεθα περὶ τοῦ ἐναντίου.

- Βολὴς τιτρώσκουσα ἡ γλῶσση αὐτῶν, ὁδὸν
- τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτῶν τῷ Πλησίον
- αὐτοῦ λαλεῖ εἰρηνικᾶ, καὶ ἐν αὐτῷ ἔχει τὴν
- ἐχθραν . . . . Μὴ ἐν λαῷ τοιοῦτῳ οὐκ ἐκδι-
- κήσει ἡ ψυχὴ μου; • (Ἱερειμ. Κεφ. 9. στίχ. 8.)

Ἐν βλέμμα ἐπὶ τῆς ἐνυπαρχούσης ἡμῖν στασιμότητος, καὶ τίς ἡ αἰτία ταύτης.

Πενήντα περίπου ἔτη διατελοῦντες ὑπὸ τὴν κραταιὰν αἰνίδα ἰσχυρᾶς καὶ πεπολιτισμένης δυνάμεως, ἐνυπάρχοντες εἰσὶ πύγματοι καὶ Νάνοι νοητικῶς τε καὶ ἡθικῶς, ἀνευ ἐλπίδος τινὸς βελτιώσεως καὶ προαγωγῆς, ἐν ὅσῳ τὰ πράγματα διαμένουσιν εἰς οἷαν ἔτι καὶ νῦν διακινεῖται κατάστασις. Τὸ πολιτικὸν ἀφ' ἐνὸς συμφέρον τῆς Προστατίδος Δυνάμεως, καὶ ἡ ἡμετέρα ἀφ' ἐτέρου ἀναληγῆς, ὠλοῦσιν ἡμᾶς ὁσημέραι εἰς τὸν ἀπότομον τοῦ ἀπολιτισμοῦ κρημνόν, καὶ εἰς τὸ τῆς ἐπαράτου βαρβαρότητος ἀνῆλιον καὶ βαθύσκιον βάραθρον. Ἐρευνήσωμεν δὴ ἐπιψαύοντες ἀκροθιγῶς τῶν γεγονότων, καὶ ἰδῶμεν τίς ἡ πρωτίστη πηγὴ τῆς παρακαίρου καὶ ἀσυγνώστου ταύτης μεσαιωνικῆς στασιμότητος, καὶ ἂν προσέτι συνέφερον εἰς τὴν πανοῦργον πολιτικὴν τῆς Ἀγγλίας ἡ ταχεῖα ἐν Ἑπτάνησιν διάδοσις τῶν γραμμάτων. Τοῦτο πράττοντες προτρέπομεν καὶ συνάμα παρακαλοῦμεν τοὺς συμπατριώτας ἡμῶν, ὅπως φροντίσωσι, καὶ λύσωσι τὸ προκείμενον ζήτημα, εὐστοχώτερον ἡμῶν καὶ ἀκριβέστερον, διότι, καίτοι πολλοὶ εἶπον περὶ αὐτοῦ πολλὰ καὶ παντοδαπὰ, οὐδεὶς ὁμῶς μέχρι τοῦδε τὸ ἐθεώρησεν ὑπὸ τὴν ἐποψὴν ἣν ἡμεῖς ἤδη τὸ ἐξετάζομεν καὶ τὸ ἀναπτύσσομεν. Τὸ καθ' ἡμᾶς δὲ σκιαγραφούμεν μόνον τοῦτο, εἰ ὅσον γινώσκουμεν ἐκ τοῦ συνέγγους, διὰ νὰ κεντήσωμεν τὸ φιλότιμον τῶν ἄλλων ὅπως ἐπιληφθῶσι τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου, ὅπερ ἐστὶ τὸ θεμελίον, οὕτως εἰπεῖν, καὶ ἡ ἀκράδαντος βάσις παντὸς εὐνομούμενου λαοῦ, καίτοι ὁ δημόσιος τύπος οὐδέποτε ἐπαύσατο θύγων αὐτὸ μάτην, καὶ χωρὶς καὶ νὰ δυνηθῇ νὰ

συνεπιφέρῃ τὸν φυσικὸν ἐπὶ τοῦ ἡχητικοῦ τοῦ ὧτος τυμπάνου κλονισμόν, τῶν κατεχόντων τοὺς οἰκίας τῆς πολυπαθοῦς καὶ ἀτυχοῦς ταύτης Ἑλληνικῆς Ἑπτάνησου.

Γεγονότα.

Εἶναι ἐκ τῶν προτέρων ὁμολογούμενον καὶ ἀναμφίλεκτον, ὅτι ἡ λίαν φιλότουρκος Ἀγγλικὴ Πολιτικὴ πειρωμένη παντὶ σθένει, διὰ τοῦ ψευδογαλβανισμοῦ αὐτῆς, οὐχὶ νὰ ἀναζωώσῃ τὸν κατάξηρον καὶ κάτισχνον σκελετὸν τοῦ βαρβαρίου τῆς εὐκληματούσης Ἀνατολῆς κατακτητοῦ—διότι τοῦτο ἀντίκειται ἐκ διαμέτρου εἰς τὴν Ἀγγλικὴν μεγαλόνοιαν—ἀλλ' ἵνα ὅποσόν δωρησῇται αὐτῷ σπινθῆρα τινὰ ζωῆς ἐφημέρου, καὶ τούτου ἕνεκεν, εἶναι ἐτοιμὴ νὰ θυσιάσῃ τὸν τελευταῖον αὐτῆς στρατιώτην, καὶ τὸν ἐσχατον ὁδολὸν τοῦ Ταμείου τῆς τίς δὲ ὁ λόγος, ὁφόμεθα εὐθὺς παρעυθὺς μετὰ τὴν ἐκθεσιν τῶν γεγονότων.

Ἡ αὐτὴ λανθασμένη πολιτικὴ κατέχει βίᾳ τὴν Ἑλληνικὴν Ἑπτάνησον δεσμευμένην παρὰ τὸ ἀπόλυτον τῶν ἐθνῶν δίκαιον, ὅπως ἐντεῦθεν μοιχεύουσα τὴν Μεσόγειον διὰ τοῦ ἰσχυροῦ στόλου τῆς, παραμονεύει τὴν Ἑλληνικὴν Ἐθνεγερσίαν, καὶ καταπνίγει αὐθαρεῖ πᾶν ἡρωϊκὸν καὶ γενναῖον αὐτῆς κίνημα τείνον νὰ ἀποτινάξῃ τὸν ἀφόρητον ζυγόν, τὸν ἐπὶ τοῦ εὐγενικοῦ τραχήλου ἡμῶν ὄντα, τέσσαρας ἤδη ὀλοσχερεῖς αἰῶνας τοῦτο δείκνυται προφανῶς ἐκ τῶν πολυειδῶν προσπαθειῶν θεμιτῶν τε καὶ ἀθεμιτῶν, ὅσας κατέβαλλε καὶ ἐμνηχανεύσατο κατὰ τὸ 1844 διὰ νὰ καταπνίξῃ τὴν συνέχειαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος, ὅπερ καὶ πρὸς καιρὸν ἐπέτυχεν, οὐχὶ δὲ καὶ ἐφεξῆς εἰς τὸ πείσμα πάσης διπλωματικῆς ἀντιδράσεως: «βροντῶσιν οὐρανοὶ σιγάτωσαν βάρτραχοι.»

Ἡ αὐτὴ ἐγωϊστικὴ καὶ αἰμοχαρὴς πολιτικὴ, μὴ φειδομένη τὴν ἐξόντωσιν παντὸς λογικοῦ ἄνθρωπου διὰ τὴν αὐτῆς πολυσαρκίαν, καὶ ὑπαρξίν, ἐμάστιζε τὸν Πειρεᾶ κατὰ τὰ 1848 ἐπὶ προφάσει δῆθεν προστασίας ἐνὸς Ἰσραηλῆτου, ἀλλ' ἐν πράγματι καὶ ἀληθείᾳ ὅπως ἐξασθενήσῃ καὶ ἀποθαβρύνῃ τὸ βραχὺ ἐκεῖνο ἀπελευθερωθὲν τμήμα τῆς Ἑλληνικῆς ὀλομελείας καὶ συνενώσεως.

Ἡ ἰδίᾳ παράνομος καὶ ἀνίλεως αὕτη πολιτικὴ, ἐπειράθη καὶ πειρᾶται εἰσέτι αἰτιολογούσα, καὶ δικαιολογούσα τὰς ὁμότητας τῶν ἐν Συρίᾳ βαρβάρων κατὰ τῶν ὡς πρόβατα ἄφωνα ἐπὶ σφαγῇν ἀχθέντων χριστιανῶν, ὅπως παραστήσῃ δῆθεν εἰς τὰ ὄμματα τῶν λαῶν, εὐρωστον καὶ ῥωμαλαῖον τὸν νενοσηκότα νῦν, καὶ πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀπόζοντα ἤδη ὁσμὴν δυσώδη, ἀντίχριστον δεσπότην τῆς γῆς τῶν ἡρώων, καὶ τοῦ πάλαι ποτὲ πολιτισμοῦ, ἐξ οὗ πᾶσα ἡ ὑφήλιος συνεμέθεξε, καὶ πρὸ πάντων σχεδὸν αὕτη ἡ ἰδίᾳ Ἀγγλία.

Ἡ ἀπαράλακτος καὶ ἀπαραμειώτως ἐκ τότε αὕτη πολιτικὴ, ἐπῴλει κατὰ τὸ 1819 ἀνάνδρως πρὸς τὸν ὀμότερον τῶν Ἰωαννίνων Σατράπην τὴν Ἡεωῖκην Πάργαν, οἱ δὲ γίγαντες, τὰ τέσσαρα αἵματα, ἐξορίζαντες ἐκ τῶν κάλπικων τῆς γῆς τὰ ἱερά ὅσα τῶν πατέρων τῶν ἐνόμιζον μετ' αὐτῶν εὐθὺς ἐκαστος μετανοεῖ, φευγοντες τὴν διώκτριαν ἐρουσίαν, ὡς καὶ πάλαι ποτὲ τὰ τεταραγμένα τῆς Βαβυλωνος τέκνα ἐσκορπίζοντο εἰς χώρας ἀοική-

της καὶ ἀνγλίου, βδελυτόμενοι οὕτω τὴν σύγχισιν τῶν γλωσσῶν, καὶ τὴν ἐπιθανάτιον ἀταξίαν.

Ὅτε κατὰ τὸ 1827. ἐν Πύλῳ τῆς Πελοποννήσου ὁ συμμαχικός στόλος ἐπυρπόλει τὸν Ὀθωμανικόν, καὶ ἡ εἰρήνη διεδόθη ἐν Ἀγγλίᾳ, ὁ Δουξ Καστελρίχ ἐννοήσας τὸ ἀνεπανόρθωτον λάθος τῆς Ἀγγλικῆς πολιτικῆς, καὶ ὅσων πόρρωθεν τὰς καταστρεπτικὰς συνεπειὰς κατὰ τῆς φίλης αὐτοῦ Τουρκίας, ἀνέκραξεν ὡς ἐμβρόστιτος, « καὶ νῦν ἔδη τετελεσμένον, » δι' οὗ καὶ ἀποδυσπετήσας ὁ ὑπουργὸς ἀεὶλετο διὰ ξυροῦ τὴν ἑαυτοῦ κεφαλὴν, ἀποτίσας θεόντως τὴν ἀξιοποίησιν τῆς πολιτικῆς ἀλαζονείας του ποινῶν καὶ θαυμάζω προσέτι πῶς διέλαθε τὴν ὀξύδερκιν τῶ μεγάλου Πολιτικοῦ, ἑτερόν τι κακὸν ἐπίσης τετελεσμένον, οἷον ἡ Πώλησις τῆς δι' ἑξ ὅ, ἀπαλλοτριωθείσης Πάρου! Ἀλλ' ἡ πολιτικὴ τῆς Θεῆς Προνοίας, πολλῶ τελειότερα τῆς ἀνθρωπίνης, ἐπαυδαγῶγει διὰ τῶν παθημάτων τούτων, οὕτως εἰπεῖν, καὶ προπαρεσκευάζε λεληθότως τὸν αἵματηρόν, καὶ πολυδύνον τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως ἀγῶνα, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς μικρᾶς ταύτης μερίδος, ὅπως ἐφῆξῃ χρησιμεύειν ὡς ζύμη παντός τοῦ ἐπιλοιποῦ φυράματος, τῆς συνενώσεως ἀπάσης τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς.

Ναὶ ὁ σύμπαντες ἀδελφοί, ἃς εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι ἐὰν κατὰ τὸ 1821, ἐπάτει τὴν εὐάνδρον Θεσπρωτίαν ἀγγλικὸς πλοῦς, ἀπέπνιγεν αὐθωρεῖ, ὡς ἐμβροῦον ἀναπαρτιστον καὶ ἀτελὲς, τὴν Ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν ἄλλ' ὁ ἐπουράνιος Νομοθέτης ἐν τῇ ἑαυτοῦ μυστηριώδη βουλῇ, ἐσιδόμενος τῆς Ἑλλάδος, ἐλέαινε τὴν ὁδὸν ἀοράτως, καὶ εὐθείας ἐποίει τὰς τρίβους αὐτῆς. Θεὸς ὅταν βούληται, σπεύρουσιν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ θερίζουσιν ἀνεμῶνια.

Αὐτὴ προσέτι ἡ ἀνάνδρος καὶ ἄψυχος ψευδοπολιτικὴ ἀνηγόρευεν ἐν Παρισίοις κατὰ τὸ 1836, τὸν Σουλτάνον μέλος τῆς Εὐρωπαϊκῆς οἰκογενείας, καὶ συνάδελφον τῶν Χριστιανικωτάτων Αὐτοκρατόρων τῆς Εὐρώπης!

Ὅποια φρικώδης βλασφημία κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ! ποῖον αἵσχος καὶ στίγμα αἰώνιον κατὰ τῆς ἐποχῆς! Οἱ Ἰουδαῖοι ἐκρέμασαν ποτὲ τὸν Ἰησοῦν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἐν Γολγοθᾷ, οἱ δὲ μεγάλοι Χριστιανοί, οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ, προσήλωσαν τὸν σταυρόν ἐπὶ τοῦ τραχήλου τῆς βαρβαρότητος!

Αὕτη τέλος ἡ ἰδίᾳ κίβδηλος καὶ παραπεποιημένη πολιτικὴ, διανοουμένη ὑπὲρ τοῦ ἰδίου αὐτῆς συμφέροντος. τὴν ἀνύπαρκτον τῆς Τουρκίας ὑπαρξίν, κατέχει ἡμεῖς εἰς τὸ πείσμα τῆς ἐποχῆς ἐν τῇ κτηνώδῃ καταστάσει τῆς ἀμαθείας καὶ στασιμότητος.

Ὁρᾶται ἡμῶν, ὅσοι μέχρι τοῦδε μᾶς ἐπισκέψαντο ἐν τοῖς ἐναρκτήριος αὐτῶν λόγοις ρυθμίζουσι καὶ μετὰ ῥυθμίζουσι, κενοῖς μόνον λέξεσι καὶ ῥήματι, τὸν κλάγον τῆς δημοτικῆς στοιχειώδους μαθήσεως, ὑπόσχονται καὶ ἀναγγέλλουσιν ἡμῶν τὸν χορὸν αἰῶνα, ἀλλ' οὐδὲ ποτὲ ἐγγίναν ἀποτέλεσμα αἰσθῆναι, εἰμὴ τὸν χλευασμὸν καὶ τὸν ποίησον, ὡς πράττουσι πάντοτε συνήθως οἱ δυνατοὶ πρὸς τοὺς ἀδυνάτους, καὶ οἱ μεγάλοι τιμαριώται πρὸς τοὺς εἰλωτας. Ἐνταῦθα οἱ ἀνώτατοι ὑπάλληλοι εἰσι δημιουργήματα τῶν Ἀρμοστῶν οὗτοι

κατὰ συνέπειαν ἐκλέγουσι τοὺς εὐνοουμένους αὐτῶν μικροτέρους ὑπαλληλίσκους, ἀδιάφορον ἐὰν ἔχωσι τὴν ἀπαιτουμένην ἱκανότητα ἢ μὴ· ἐὰν ὡς ἐγγράμματοι ἢ μὴ· ἀρκεῖ μόνον νὰ ἦναι νευρόσπαστα ἀλλάλα καὶ κωτᾶ, καὶ νὰ ἔχωσι πρὸς αὐτοὺς τυφλὴν ἀφοσίωσιν καὶ ὑποταγὴν, ὥσπερ καὶ αὐτοὶ πρὸς τὸν κύριόν των τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς Προστασίας. Οὗτοι δὲ ἐπίσης αἰροῦνται ἐκ τῆς ἰδίας ζύμης καὶ τοὺς δημοτικούς διδασκάλους, οἵτινες ὁσφραϊνόμενοι τὴν ἀπόλυτον βούλησιν καὶ ἀποστροφὴν τῶν Προστατῶν μας κατὰ τῶν γραμμάτων ἐν Ἑπτανήσῳ, καθευδουσιν ἐπὶ τῆς διδασκαλοκαθέδρας νοθοὶ, καὶ ἀδρανεῖς, καμνύνοντες τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ βύοντες τὰ ὦτα ἐπ' ὀλέθρῳ τῆς ἡθικῆς καὶ τῆς νοήσεως. Ἐὰν ὑπάρχουσιν ἐνταῦθα, σχετικῶς τοῦ πληθισμοῦ ἡμῶν, ἄνδρες πολλοὶ κεκοσμημένοι παιδεῖα τε καὶ φρονήσει, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ἔμφυτον ὁρμὴν καὶ τὴν αὐταπάρνησιν τῶν κατοίκων, οἵτινες σχίζοντες τὰ ἀχνὰ πελάγη, καὶ πληρόντες ἀδρότατον καὶ βαρύτατον φόρον, μεταβαίνουσιν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ κομίζοντες ἐκεῖθε τὸν ἀναφαίρετον πλοῦτον τῆς σοφίας, καὶ τὴν εὐκλειαν τῶν πατρῶων ἀρετῶν.

Ἀλλ' ἴσως τινὲς ἀτελέστερον διακείμενοι ἀπορῶντες ἐρωτήσουσιν ἡμᾶς· πῶς; δὲν ἔχομεν καὶ ἡμεῖς Σχολεῖα; Μὴν οὐχ' ὁρᾶτε; ἔχομεν ναὶ καὶ δημοτικὰ, καὶ παρθεναγωγεῖα, καὶ Λύκεια· ἀλλὰ καὶ τὸ ὑλικὸν ἀνεπαρκὲς καὶ σαθρόν, καὶ τινες τῶν διδασκάλων, ὡς ἐφῆθον, ἐκ τῶν εὐνοουμένων ὑπνώττουσιν, ἐγειρόμενοι μόνον ἐν ἐκάστη πρωτομηνίᾳ, ὅπως τελέσωσι τὴν κατὰ τοῦ Ταμείου ἐφοδόν, ἐνῷ ἡδύνατο οἱ κλεινοὶ οὗτοι, καὶ τὴν ξένην πολιτικὴν νὰ μυκτηριώσιν, καὶ τὴν λείαν τοῦ Ταμείου νὰ ποιῶσι, καὶ τὴν Ἑλληνικὴν νεολαίαν νὰ χειραγωγῶσι καὶ προάγωσιν εἰς τὸν προορισμόν, ὃν ὁ βραχίων Κυρίου ὑπὲρ αὐτῆς ἐσημῆνατο.

ἔχομεν ναὶ, ἔχομεν καὶ ἡμεῖς ἐν Ἀlexουρίῳ καὶ ἀλληλοδιδασκικὸν ὑπὲρ τοῦ ὁποίου καταναλίσκονται κατ' ἔτος πλεῖονα τῶν 500 ταλλήρων. καὶ ἑτερον προσέτι τῶν κορασίων κατὰσθημα· ἀλλὰ τὸ μὲν, ὁ ἱερολογιώτατος αὐτοῦ διδάσκαλος ἐπισκεπτόμενος δις καὶ τρεῖς ἐνὶ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἅμα εὐθὺς στρέφον τὰ νῦντα πρὸς τοὺς μαθητὰς, καὶ τὸ πρόσωπον πρὸς τὴν αὐλαίαν πύλην ἐξέρχεται, μεταβαίνων ἴσως ἐν ἄλλῃ ἐπιμελεστέρᾳ ἐργασίᾳ.

Τούτο περικουσιμεῖται καὶ τιμᾶται τῇ παρουσίᾳ τριάκοτα ὡς ἐγγυστα νηπίων καὶ τούτων τὸ πλεῖστον μέρος ἐπιτευχθέντων διὰ πολλῶν παρακλήσεων, προσάγουσι ταῦτα οἱ ἀτυχεῖς γονεῖς των εἰς τὸν ἀνίστρον τῆς συγγενείας καὶ τῆς φίλης βομὸν ὀλοκαύτομα. Ἀπὸ τῆς ἀποβιώσεως τοῦ Μάρκου Ἀρμένη μέχρι τοῦ νῦν οὐδεὶς μαθητῆς ἐξῆλθε πλέον τῆς Σχολῆς ταύτης γινώσκων νὰ γράψῃ μετρίως τὸ ὄνομά του, καὶ τοῦτο μαρτυροῦσιν ἅπαντες οἱ τῷ ἑαυτοῦ κατὰ τὴν ἀρετὴν ἐφορῶμενοι.

Τί δὲ καὶ περὶ ἐκείνων τῶν κεραιῶν ἡγεμονικῶν ἀποκριθῶσι τὰ νενομιστὰ ἄσπικτα, ὁ ἐπιτετραμμένος τῆς Κυβερνήσεως ὁ Δρ Σ. Κατσαίτης ἐκ Κερκυρᾶς, καὶ ὁ ἐξοχος συμπολίτης ἡμετέρος Δρ Α. Δ. Κατσαίτης οἱ ῥηθέντες οὗτοι δύο Κύριοι ἐπισκεφθέντες τὴν Σχολὴν

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ταύτην, εὔρον ἐν τινι δωματίῳ συσσωρευμένας τὰς μαθητρίδας, καὶ μεταξύ αὐτῶν 4—5 οὐροδοχεῖα κικαλυμμένα μετέμικτα σανίδος, ἐκπέμποντα δυσώδη ἀποφορᾶν, διεγείρουσα τὴν ναυτίαν, καὶ τὴν φοίτην. Αἱ μαθητρίαι ἐναλλάξ πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν τῆς φύσεως ἐπιειγόμεναι, ὁρῶντες ἐπίπαρυσίαν τῶν ἄλλων νὰ ἐκδύνανται, συνηθίζουσαι οὕτω εἰς τὴν ἀναίδειαν καὶ ἀσχημοσύνην, ἀντὶ τῆς σεμνοπρεπείας καὶ τῆς αἰδοῦς, ἐν αἷς ὤφειλε ἡ διδάσκαλος αὐτῶν νὰ τὰς γυμνάξῃ, ἀπομακρύνουσα προσέτι πᾶν ὅτι ἄτοπον ἡδύνατο νὰ προσβάλλῃ τὰς τρυφεράς αὐτῶν αἰσθήσεις.

Τὸ δ' ἄθλιον οἶκημα ἐν ᾧ μαθητεύουσι, κτῆμα τοῦ Κυρίου Δημητρίου π. Πέτρου Ἰακωβάτου, ἐγκαταλειφθὲν παρ' αὐτοῦ ὡς ἀπαίσιον οἶκημα, ἀντηλλάχθη παρὰ τῆς ἐν οἴκῳ Κυβερνήσεως μετέτερον εὐρὺ οἰκοδόμημα, ἐν ταύτῃ τῇ ἰδίᾳ πόλει καὶ γειτονίᾳ παρ' αὐτῆς κατεχόμενον, ὅπερ ἔχον πάντα τὰ ἀναγκαῖα καὶ κατάλληλα δώματα, εὐδύνατο βεβαίως χρησιμεῦσαι πρὸς τὸν ἱερὸν τοῦ Παρθενναγωγείου σκοπὸν ἄλλ' ὑπὲρ τοῦ εὐνοουμένου παρὰ τῆς σεβαστῆς Κυβερνήσεως δι' ὑπηρεσίας τίς εἶδε . . . ! πᾶν κοινὸν ἀγαθὸν ἐκποδὼν ποιήσασθαι, καὶ ὑπὲρ τῶν φίλων Αὐτῆς « αἰρέτω πρόπας δόμος. »

Ταῦτα καὶ παραπλήσια τούτοις παράσχουσι καὶ τὰ εὐκρίβητα δημοτικὰ Καταστήματα τῆς πρωτεύουσας τῆς νήσου μας, καὶ τὸ αὐτὸ λεχθήτω καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν νήσων.

Ἀντιπαράθετον τις τὴν ἐτι αἰχμάλωτον γῆν τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τὴν βραχεῖαν ἤδη χώραν τῆς ἐλευθερίας Ἑλλάδος, γινώσκεται ἀκριβῶς τὸ μέγα ἐν ἀλλήλαις διάφορον. Ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ ἀειμνήστου ἐν Ἑλλάδι Κυβερνήτου, καὶ τῆς παρ' αὐτοῦ ἰδρύσεως τοῦ ἐν Αἰγίνῃ Ὀρφανοτροφείου, μόλις ὑπολογίζονται τριάκοντα ἔτη, διότι τὰ παρεληλυθότα δέκα ἀπὸ τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῆς, ἦσαν τάφος νεκρικός καὶ σιγηλότατος, πλήρης αἱμάτων καὶ ὀλοφυρμῶν τὴν δὲ βαθεῖαν καὶ σπαραξικάρδιον ἐπικρατοῦσαν τότε σιγὴν, ἀντέκοπτε μόνον ἡ βροντώδης κλαγγὴ τῶν ὄπλων, καὶ ὁ βραχνώδης κρωγμὸς τῶν ἐν αἰθέρι πετωμένων σαρκοφάγων ὀρνέων. Τὰ ὕψη τῶν ὀρέων καὶ τὰς βαθεῖας κοιλάδας τῆς γῆς ἐκάλυπτον ὡς ἀκρίδες αἱ σύζυγοι χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τέκνα τῶν πεσόντων ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἀγωνιστῶν, κατατυκόμενοι ἐν γυμνότητι καὶ ἀσητεῖᾳ. Ὁ δὲ μέγας ἀνὴρ, καίτοι ἀφικόμενος ἐκεῖσε, καὶ εὐρὼν τὴν Ἑλλάδα ἐν τοιαύτῃ καταστάσει καὶ ἀπογνώσει πραγμάτων, συναθροίζων καὶ ἐξημερῶν συνάμα τὸν ἐκ τοῦ πολυχρονίου ἀγῶνος κλημυχμένον λαόν, ἵσχυεν ὅμως διὰ τῆς βριαρᾶς αὐτοῦ χειρὸς νὰ χωρηγῇ ἄρτον καὶ ἱμάτιον, νὰ συστήσῃ πολ-

λαρὺ ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα, καὶ νὰ μεταβάλλῃ ἐν ἀκαρεῖ τὴν κοιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος εἰς κήπον τερπνότητων. Ἐπικατάρατος ἡ χεὶρ ἡ βαρεῖσα ἐν τῷ ἱερῷ αἵματι τοῦ μεγαλουργοῦ τούτου καὶ φιλοστόργου ἡμῶν πατρός! ἐν τῷ ἰδίῳ τάφῳ συνετάφη μέχρι τοῦ νῦν καὶ ἡ ἀνεξαρτησία ἡμῶν, τῶν στεναζόντων εἰσέτι ἐν τῇ ἀτίμῳ ἐργασίᾳ τοῦ πηλοῦ καὶ τῆς πλινθείας τῶν φαραῶ!

Ἡ Ἑλλάς ἐν τῷ βραχεῖ τούτῳ διαστήματι ἀνέδειξεν ἄνδρας ἐξησχημένους ἐν πάσῃ ἐπιστήμῃ τε καὶ σοφίᾳ. Ἐξ ἐνὸς μὲν ἑκατομυρίου καὶ διακοσίων χιλιάδων λαοῦ, τὸ ἥμισυ τοῦ πληθισμοῦ τούτου, ἀνελίσσων τὴν ἱστορίαν τῶν πατέρων του, συνδιαϊτᾶται μετὰ τὰς Μούσας· ἐξ ἡμῶν δὲ, ἐν διπλασίῳ διαστήματι χρόνου ὄντων ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν Προστασίαν, τὸ ἐν δέκατον μόλις τοῦ πληθισμοῦ οἶδε νὰ ἀναγινώσκῃ μετρίως καὶ νὰ γράφῃ κακῶς. Τίς ὡς ἐρρέθη ἡ αἰτία.

Ἐκ τῶν λεχθέντων ἔπεται, ὅτι ἡ Προστάτις Δύναμις προνοουμένη ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῶν λαῶν τῆς, καὶ τοῦ εὐρυτάτου ἐν τῇ Ἀνατολῇ αὐτῆς ἐμπορίου, ἐπιποθεῖ, ὅσον οἷόν τε, τὸν ἀβίωτον ἐν Εὐρώπῃ βίον τῆς Τουρκίας, καὶ γινώσκουσα προσέτι ὅτι, ἅμα ὁ Ἕλλην δυνηθῇ νὰ ἐκστηθῇ τὴν ἐνδοξὴν ἱστορίαν τῶν πατέρων του, δὲν θέλει ἀναδεχθῇ ἐπὶ πλέον τὸν βάρβαρον Θράκα νὰ πατῇ ἐπὶ τοῦ ἡρωϊκοῦ τραχήλου του, ἀλλὰ συγχαίρει τῆς ἑκάστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν φάλαγγι μιᾷ, ἀπώσσονται τὸν Τύραννον εἰς τὰ ἀπώτατα τῆς Μεγάλης Ἀσίας ἄκρα· καὶ τότε δὴ τότε, ὁ μὲν ἀποκλειστικὸς θεριστὴς τοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἀμῆτου ἔσεται ὁ Ἕλλην, ὁ δὲ ξένος κερδοσκοπὸς φέρων μετ' αὐτοῦ τοῦ Κάιν τὰς βορῶνδεις ἀπαρχὰς ἀπελεύσεται χολωσάμενος.

* *

Ἡ δημοτικὴ ποίησις . . . ἡ δημοτικὴ ποίησις εἶνε ἡ εὐθυμὸς ἐκχύλισμας τῆς Κοινῆς γνώμης ἰδοὺ λ. χ. τὴν τραγωδοῦσιν αἱ κατώτεροι τῆς κοινωνίας μας τάξεις εἰς τὰς τριόδους;

Ποῖον μπουμπουνίσμα στὰ σωτικά μου,

Ἐξεχειλήσανε τὰ ἀντερά μου!

Ἡ βρόμμα μῶσαψε τὴ μύρην μύτη...

Τρέξε Σιὸρ Ἄννινε μετὰ τὸ Φαγγίτη,

Ἰλεως γίνου στὰ δάκρυά μου

Καὶ σφόγγισέ μου τὰ πισηνά μου.

Ὁ ὙΠΕΡ. Εὐχόμενος ΔΕΒΑΔΙΤΗΣ.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ « Η ΕΚΦΡΑΣΙΣ »

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΕΩΦΟΡΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
Α153.41.Φ1.0031